

METHODS OF EVALUATING THE SME BY TAKING INTO CONSIDERATION THE NET ASSETS AND THE TURNOVER (METODE DE EVALUARE A IMM CU LUAREA ÎN CALCUL A ACTIVELOR NETE ȘI CIFREI DE AFACERI)

*Lecturer Univ. PhD. Marian Ionel Univ. Ovidius Constanta
Prof. Univ. PhD. Danut Tiberius Epure, Univ. Ovidius Constanta
Conf. Univ. PhD. Veronica Popovici Univ. Ovidius Constanta
Lecturer Univ. Drd. Alunica V. Morariu, Univ. Stefan cel Mare of Suceava*

Abstract: *Within the present phase, we emphasize a series of important elements as concerns the evaluation of SME. The evaluating methods to be applied to large companies are usually valid to small enterprises, also. But, thanks to certain characteristic features, specific methods that carry out to views considered to be more approached towards the circulation value were elaborated, methods that are ordinarily easier to approach and more direct.*

Keywords: *The value of enterprise, assets, immobilizations, sales, profit.*

Pentru început, ne referim la aplicarea **metodei bazate pe activele nete**. Aplicarea metodei pornește de la bilanțul contabil al societății pe baza căruia, ca și în cazul metodei Activului Net Corectat (ANC) se întocmește un bilanț economic ce cuprinde actualizarea și corectarea tuturor valorilor elementelor (activelor) ce constituie patrimoniul întreprinderii, precum și corecții la nivelul elementelor de pasiv - capital propriu, provizioane, datorii.

Valoarea întreprinderii se determină prin deducerea din valoarea activelor cumulate a datoriilor totale ale întreprinderilor. Deosebirea față de ANC constă în faptul că în acest caz se vor lua în calcul și imobilizările necorporale (brevete, licențe, marcă, programe informatice, baze de date, rețele distribuție, fond de comerț, cheltuieli de cercetare-dezvoltare), care sunt evidențiate în bilanț. Actualizarea și corectarea acestor active intangibile se face pe baza cheltuielilor necesare cu înlocuirea - realizarea elementelor respective corectate cu deprecierea estimată funcție de durata de viață utilă față de durata de viață consumată.

Un mod particular îl reprezintă aplicarea metodei în cazul „**activelor**” definite ca entități economice, pentru care societățile comerciale nu au evidențe contabile separate. Metodologia de vânzare a activelor, recomandă ca valoarea acestora să cuprindă *imobilizările corporale (tangibile), necorporale (intangibile)* și dacă există, și *imobilizările financiare*.

Stocurile se evaluează și prețul lor se negociază separat la data realizării tranzacției, ca și creanțele, lichiditățile și datoriile aferente activului, în cazul în care aceasta s-a specificat în contractul de vânzare - cumpărare.

În practică valoarea activului este constituită din suma imobilizărilor nete actualizate și corectate. Se recomandă identificarea și evaluarea separat a imobilizărilor aflate în exploatare și a celor în conservare.

În cadrul metodelor bazate pe cifra de afaceri, avem metoda baremurilor, metoda capitalului combinat cu profitul și metoda cifrei de afaceri combinată cu profitul.

Metoda baremurilor se bazează pe date statistice și pe experiența evaluatorului. Este o metoda rapidă, utilizată de regulă de oficialitățile fiscale în scopul determinării impozitului datorat în urma tranzacțiilor economice.

Aplicarea metodei pornește de la premisa că pentru întreprinderile mici ce activează în domeniul prestărilor de servicii și comerțului (marea majoritate), elementul, pe care se poate baza cel mai real valoarea este cifra de afaceri (CA).

Metoda constă în determinarea mediei pe ultimii trei ani a cifrei de afaceri - valori actualizate la nivelul de preturi de la data evaluării - și amplificarea acestei valori cu un coeficient de barem K, ce depinde de activitatea specifică desfășurată.

Valorile coeficienților de barem sunt stabilite de regulă de asociațiile profesionale de profil și se bazează pe studii statistice, bănci de date și analize economice referitoare la tranzacțiile realizate în domeniul respectiv pe perioade lungi de timp.

Pentru anumite domenii de activitate coeficienții de barem sunt aferenți profitului net mediu sau încasărilor zilnice realizate.

$$V = K \cdot CA$$

$$V = K' \cdot P_n$$

$$V = K' \cdot \text{încasări zilnice}$$

Metoda are un grad mare de aproximare și este greu de utilizat în cadrul economiilor aflate în tranziție datorită lipsei de date coerente. Stabilirea mediei valorilor cifrei de afaceri sau profitului net pe mai mulți ani devine dificilă în contextul superinflației și instabilității preturilor.

Este important identificarea și eliminarea influenței elementelor excepționale, irepetabile, din calculul acestor valori.

Metoda capitalului combinat cu profitul

Aplicarea metodei pornește de la premisa că valoarea totală a întreprinderii conține o componentă patrimonială ca expresie a capitalului propriu existent la un moment dat la nivelul societății, la care se adaugă existența și influența elementelor intangibile cuantificate în valoarea de Good-will (supravaloare).

$$V = (ANC) + GW$$

Cum existența elementelor intangibile se manifestă prin obținerea unui supraprofit (SP), identificarea acestuia și capitalizarea cu o rată de actualizare (i) pe o perioadă de timp (t) cât se estimează că elementele intangibile sunt active duce la cuantificarea valorii de good-will.

$$GW = SP \cdot \frac{1}{i} \cdot \left[1 - \frac{1}{(1-i)^t} \right]$$

Premisa de la care se pornește în estimarea valorii supraprofitului este că acesta reprezintă diferența dintre profitul real (P_r) obținut de societate și profitul sperat (P_s) la nivelul mediu al investitorului.

În cazul întreprinderilor mici în care investitorul este de regulă și cel ce conduce afacerea - Antreprenor - se poate considera că dorința acestuia este ca profitul obținut să acopere dobânda la bancă asupra capitalului investit (D) la care să se adauge remunerarea muncii pe care acesta o prestează (A).

$$P_s = D + A \quad D = a \cdot CP \text{ (ANC) unde:}$$

$$PS = P_r - P_s \quad a = \text{dobânda medie a băncii}$$

Calculul se fac în condiții de stabilitate și în lei constanți.

Metoda cifrei de afaceri combinată cu profitul

Premisa de la care se pornește în aplicarea acestei metode este că la nivelul unui investitor mediu profitul real pe care îl obține trebuie să acopere:

- remunerarea antreprenorului - patronul și conducătorul afacerii (A);
- fructificarea capitalului investit în condițiile unei activități normale pentru domeniul respectiv (I);
- riscul investiției (R); $R < 0,5 P_r$

$$P_r = A + I + R$$

Se consideră că la data evaluării capitalul necesar achiziționării unei întreprinderi identice cu cea analizată este egală cu valoarea de piață a acesteia: $C = V = K \cdot CA$

Dacă rata medie de fructificare a capitalului în domeniul de activitate prestat este r, atunci remunerarea capitalului va fi:

$$I = r \cdot CI = r \cdot K \cdot CA$$

Înlocuind în relația de bază:

$$P_r = A + r \cdot K \cdot CA + R \text{ iar}$$

$$K = \frac{P_r - A - R}{r \cdot CA}$$

Coeficientul de barem astfel calculat este specific strict societății ce se evaluează, deci putem estima că:

$$VT = K \cdot C$$

Bibliografie

1. Gh. Bădescu (et col.), *Evaluarea întreprinderilor*, Ed. ANEVAR, București, 1995
2. Dumitru Mărgulescu (coordonator), *Analiza economico – financiară a întreprinderii*, Supliment la revista “*Tribuna Economică*”, București, 1994
3. Stan, V. Sorin, “Criterii și metode de evaluare a capitalului uman la nivel de întreprindere”, în *Buletin informativ*, nr. 5-6, 2000, editat de I.R.C.E., București.